

Gyülekező

Immár egy évszázada tartott a béke, és az emberek el is feledték, hogy lehetne másképpen. Aligha tudták volna, hogy hogyan reagáljanak, ha váratlanul a háború veszélyével szembesülnek.

Egy biztos, Elias Lynn, a Robotikai Hivatal főnöke tanácstalanul állt a helyzet előtt, amikor rádöbbsent, mi készül. A Hivatal főhadiszállása Cheyenne-ben volt, a decentralizáció évszázados irányvonalát követve; Lynn itt hallgatta kételkedve a Washingtonból hírt hozó fiatal nemzetbiztonsági tiszt jelentését.

Elias Lynn megtermett férfi volt, már-már kedvesen csúnya, kissé kidülledő halványkék szemekkel. Az embereket általában nyugtalansággal töltötte el pillantása, de a nemzetbiztonsági tiszt nem látszott izgatottnak.

Lynn úgy döntött, első reakciója a hitetlenség lesz. A pokolba is, *miért ne* hitetlenkedne? Ez egyszerűen képtelenség! Hátra dőlt a székében, és így szólt:

- Milyen biztos ez az információ?

A tisztbók aki Ralph G. Breckenridge néven mutatkozott be, és az ajánlásai sem voltak akármilyenek, szemérmetlenül áradt az ifjúság lehelete. Telt ajkak, könnyen piruló, húsos arc és ártatlan szemek. Ruházata élesen elütött a Cheyenne-ben megszokottól, inkább a légkondicionált Washingtonhoz illett, ahol - az elvándorlási divatról tudomást sem véve - továbbra is ott székelt a nemzetbiztonsági szervek teljes vezérkara.

- Semmi kétség, uram - válaszolta Breckenridge elpirulva. - Maguk, gondolom, mindent tudnak Róluk - mondta Lynn, és hangjából nem volt képes kiszűrni egy csipetnyi gúnyt. Különösebben észre se vette, hogy erőteljesen hangsúlyozta azt az ellenségre vonatkozó szócskát, valahogy olyasféleképp, ahogy nyomtatásban a nagy kezdőbetűk teszik. Ennek szokása még az előző generációról öröklődött át. Persze többé már nem azt mondták, "Kelet", a "Vörösök", a "Szovjetek" vagy az "Oroszok". Az zavarólag hatott volna, hisz Ők többségükben nem Keletről jöttek, nem voltak Vörösök, Szovjetek és különösen nem Oroszok. Sokkal egyszerűbbnek bizonyult úgy mondani: Mi és Ők és persze sokkal pontosabb.

Utazók gyakran jelentették, hogy Ők ugyanúgy tették ezt, csak fordítva. Odaát Ők voltak a "Mi" (természetesen a megfelelő nyelven), Mi pedig az "Ők".

Manapság azonban ezzel már senki sem törődött. Az élet kényelmes volt és nyugodt. Megszűnt minden gyűlölködés. Kezdetben ott volt a hidegháború. Mostanra már játékká szelődött az egész, ki nem mondott szabályokkal, majdhogynem szívélyes keretek között.

- Ugyan miért akarnák felborítani az egyensúlyt? - szólalt meg hirtelen Lynn.

Fölállt, és a falon függő világtérképhez lépett, melyet különböző színekkel két részre osztottak. A bal oldalt halványzöldre festették, a jobb oldali kisebbet pedig rózsaszínre. Mi és Ők.

A térkép már egy évszázada nem sokat változott. Nyolcvan esztendővel azelőtt Formosa elvesztése és Kelet-Németország megszerzése voltak az utolsó fontosabb területváltozások.

Mellesleg még egy lényegesebb változásra sor került, még hozzá a színek terén. Két nemzedékkel korábban az Ő területük még baljós vérvörös volt, a Miénk pedig tiszta, makulátlan fehér. Mostanra a színek világában is beállt az enyhülés. Lynn látott náluk készült térképeket, és a helyzet azokon is ugyanaz volt.

- Nem tennék meg - mondta.

- De már teszik is - felelte Breckenridge -, és jobb lesz, ha megbarátkozik ezzel a ténnyel. Természetesen, uram, tisztában vagyok vele, nem a legkellemesebb arra gondolni, hogy Ők messze előttünk járnak a robotika területén.

Tekintete továbbra is ártatlannak látszott, de szavainak rejtett tuskéi mélyre hatoltak. Lynn összerezett.

Hát persze, ezért szerzett tudomást róla utolsóként a Robotikai Hivatal főnöke, ráadásul egy nemzetbiztonsági tiszttól. Elvesztette tekintélyét a kormány szemében; ha a Hivatal tényleg alulmarad a csatában, Lynn nem várhat tőlük kegyelmet.

- Még ha igaz is, amit ön mond - szólalt meg elcsigázva -, Ők nem lehetnek olyan sokkal előttünk. Mi emberszabású robotokat is építhetünk.

- És építettünk, uram?

- Igen. Ami azt illeti, kísérleti célokra már elkészült egy-kettő.

- Ők ezen már tíz éve túl vannak. Hogy azóta meddig fejlődtek, azt elképzelheti.

Lynnt elfogta a nyugtalanság. Eltöprengett, vajon hitetlenségét szakmai büszkesége táplálja-e, avagy egyszerűen fél, hogy odatesz az állása és a jó híre. Ez utóbbinak már a gondolatát is képtelenségnek érezte, mégis, most védekezésre kényszerült.

- Nézze, fiatalember - mondta -, nyilván ön is tudja, hogy a világpolitikai ponthelyzet sosem volt teljes nyugalomban. Valamiben Ők fejlődtek gyorsabban, másban ugyanakkor Mi. Ha Ők pillanatnyilag leköröztek Minket robotikában, az azért van, mert nagyobb forrásokat vontak össze azon a téren. Ez pedig azt jelenti, hogy valami másban Nekünk kellett előnyre szert tennünk. Talán az erőterkutásban vagy mondjuk a hiperatomikában.

Lynnt megrémítette saját állítása, miszerint a patthelyzet nincs nyugalomban. Ennek igazságához nem férhetett kétség, sőt egyedül ez jelentette az egyetlen valódi veszélyt a világ számára. Minden attól függött, mennyire tudják fönntartani az egyensúlyt. Ha a mindig fönnlálló apróbb egyenetlenségek egyszer túlzottan kibillentenék a mérleg nyelvét az egyik vagy a másik irányba...

Még csaknem a hidegháborúnak nevezett korszak elején mindkét oldal kifejlesztette termionukleáris fegyvereit, és a háború ezzel elképzelhetetlenné vált. A versengés a katonai térről átváltott gazdaságira és pszichológiáira, és ez azóta is így van.

Mindkét félben megmaradt azonban a vágy, hogy megbontsa az egyensúlyt, hogy ne csak minden lépésre tudjon ellenlépéssel válaszolni, de ő maga tegyen szert olyan kivédhetetlen előnyre, mely a háborút ismét lehetségessé teszi. És mindezt nem azért, mintha bármelyikük is annyira vágyott volna a harcra, hanem mert tartottak tőle, hogy a másik teszi meg előbb azt a bizonyos sorsdöntő felfedezést.

Száz éve már a kötélhúzásban egyikük sem bizonyult erősebbnek. Közben pedig tartott a béke, és a folyamatos kutatások melléktermékeként megjelentek az erőterek, a napenergiát hasznosító berendezések, az igazán hatásos rovarriasztók és a robotok. Mindkét oldalon megjelent egy új tudomány, a gondolatok biokémiája és biofizikája, mely a mentalika nevet kapta. Fölépültek az első bázisok a Holdon és a Marson. Az emberiség hatalmas léptekkel haladt előre, mivel nem volt más választása.

Még arra is rákényszerült mindkét nagyhatalom, hogy elvesse a kegyetlenség és zsarnokság fegyverét, s a lehető legjóindulatúbb, leghumánusabb arcát mutassa a külföld felé.

Nem rúghatják most föl egyszerre az egyensúlyt, nem törhet ki a háború!

- Szeretném megtanácskozni a dolgot az egyik emberemmel - mondta Lynn. - Kíváncsi vagyok a véleményére,

- Megbízható?

Lynn undorodva pillantott a férfira.

- Uramatyám, a robotika területén ki az, akit maguk még nem nyomoztak le több ízben is teljesen? Igen, felelősséget vállalok érte. Ha maga nem bízik meg egy olyan emberben, mint Humphrey Carl Laszlo, akkor nem vagyunk abban a helyzetben, hogy visszaverjük az Ő állítólagos támadásukat.

- Hallottam már Laszlóról - mondta Breckenridge. - Az jó. Na és nincs kifogása ellene?

- Nincs.

- Akkor bekérem, és mindjárt megtudjuk, mit gondol ő arról a lehetőségről, hogy robotok szállhatják meg az Egyesült Államokat.

- Nem egészen erről van szó - mondta halkan Breckenridge. - Ön még mindig nem képes elfogadni a teljes igazságot. Azt kell megtudnia, mit gondol 6 arról, hogy a robotok *máris* megszállták az Egyesült Államokat.

Laszlo egy magyar ember unokája volt, aki átszökött az akkoriban még vasfüggönynek nevezett hatáson, és ezért halálisan biztos volt benne, hogy minden gyanún felül áll. A kövérkés férfi erősen kopaszodott, és pisze orrú arcán állandóan harcias kifejezés, ült, kiejtése azonban tökéletesen harvardi volt, hangja pedig szinte idegesítően halk.

Lynn számára, akit a hosszú évek aktatologatása meglehetősen eltávolított a robotika tudományának naprakész helyzetétől, Laszlo a tökéletes, teljes tudást személyesítette meg. Már pusztán jelenlétében is jobban érezte magát.

- Mit gondol? - kérdezte Lynn.

Laszlo arca mogorva ráncokba húzódott.

- Hogy Ők messze előttünk járnak? Teljességgel hihetetlen. Az azt jelentené, hogy olyan humanoidokat képesek előállítani, amiket már meg se lehet különböztetni az emberektől. Ehhez hatalmas ugrást kellett volna tenniük a robotmentalikában is.

- Ön túlságosan elfogult - szólt közbe Breckenridge hidegen. - Hagyja ki az ügyből a szakmai büszkeségét, és mondja meg: miért lehetetlen, hogy Ők jóval előttünk járjanak? Laszlo vállat vont.

- Biztosíthatom, hogy rendkívül jól ismerem a teljes robotikai irodalmukat. Nagyjából meg is tudom határozni, milyen szinten állhatnak.

- Maga azt tudja csak meghatározni, amit Ők elhitetnek magával, nem gondolja? - javította ki Breckenridge. - Járt már maga valaha a másik oldalon?

- Nem - felelte Laszlo röviden.

- És ön, dr. Lynn?

- Nem, én sem - ismerte be Lynn.

- Látogatott már át egyetlen robotikai szakember is az elmúlt huszonöt évben? - folytatta Breckenridge olyan magabiztossággal, ami világosan elárulta, pontosan tudja a választ.

Pár másodpercig mindenki néma csöndben gondolkozott. Laszlo kerek arcát bosszúság felhőzte el.

- Ami azt illeti - szólalt meg -, Ők már régen nem tartottak robotikai témájú konferenciát.

- Huszonöt éve - tette hozzá Breckenridge. - Hát nem érdekes?

- Talán - hagyta rá Laszlo kelletlenül. - Engem valami más nyugtalanít. Közülük soha senki nem látogatott el a Mi konferenciáinkra sem. Legalábbis én senkire nem emlékszem.

- Meghívták őket? - kérdezte Breckenridge.

Az aggódó arccal bámuló Lynn gyorsan közbeszólt:

- Hát persze.

- Más témájú tudományos konferenciáinkon is hasonlóképp megtagadják a részvételt? - kérdezte Breckenridge.

- Nem tudom - felelte Laszlo, föl-alá járkálva a szobában. - Én legalábbis nem hallottam róla. És ön, főnök?

- Nem - mondta Lynn.

- És ha csupán el akarták kerülni annak a veszélyét, hogy viszonzniuk kelljen a meghívást? Vagy attól féltek, hogy az egyik emberük esetleg kikotyog valamit?

A dolog tökéletesen így festett, és Lynn egyre erősebb meggyőződéssel hitt a nemzetbiztonságiak igazában.

Mi másért nem tartanak Önök a kapcsolatot a robotika terén? Még Eisenhower és Hruscsov korában kezdődött meg a tudósok szigorúan ellenőrzött és szabályzott áramlása egyik oldalról a másikra, még hozzá többszörösen jó okkal: először is ezzel aláhúzták a tudományos fejlődés országhatároktól független voltát; másodsor ez olyan baráti gesztusként tűnhetett föl, amelynek nyoma elévülhetetlenül beleégett a vendéglátó állam lakosainak emlékezetébe; harmadszor a kikerült tudós új, érdekes meglátásokkal ismerkedhetett meg, ráadásul saját, kissé fakónak érzett elgondolásait a többiek tartották újnak és érdekesnek.

Maguk a kormányok is minden eszközzel támogatták a tudóscserét. Persze ebben nem elhanyagolható szerepet játszott az az elgondolás, hogy ha minél többet megfigyelsz, de minél kevesebbet árulsz el, azzal magadat hozhatod előnyös helyzetbe.

A robotika esetében mégsem így történt. Ott nem.

Ez az apróság most elég volt bizonyítéknak. Csak most, pedig mióta ott játszódik már a szemük előtt. *Az önelégültség eltompította az éberségünket* - gondolta Lynn komoran.

Mivel a másik oldal a nyilvánosság előtt semmi jelentős haladást nem ért el a robotikában, könnyű volt a felsőbbrendűség biztos tudatában ölbe tett kézzel várni. Miért nem látszott valószínűnek, sőt lehetségesnek sem, hogy Önök valójában az ütökártyáikat rejtegetik, az alkalmas pillanatot lesve?

- Mit lehet tenni? - kérdezte Laszlo érezhetően megingott önbizalommal. Úgy látszott, gondolatmenete őt is hasonló meggyőződésre juttatta.

- Tenni? - ismételte Lynn. Nehéz volt elterelni gondolatait a rátörő rémületről. Akár ebben a pillanatban is tíz emberszabású robot járhatja az Egyesült Államokat, és mindegyik egy darabka TÁ-bombát hordozhat magával.

TÁ! Az egyre rettenetesebb hatást előidéző bombák előállításáért folyó vetélkedés csúcspontja. TÁ! Teljes Átalakítás! Ehhez már nem is lehetett a Napot hasonlítani. A Teljes Átalakítás tüze mellett úgy elhalványult, akár a gyertyaláng.

Tíz humanoid, egyenként teljességgel értelmetlen, de ha fogják magukat és összegyűlnek, azzal túllépik a kritikus tömeget, és...

Lynn súlyosan fölemelkedett. A szeme alatt sötét táskák, melyek arcának rendszerint vad és baljóslatú kifejezést kölcsönöztek, most még sötétebbnek tűntek.

- Ezek szerint nekünk ki kell dolgoznunk egy módszert, amellyel kiszűrhetjük a robotokat; aztán meg kell találnunk őket.

- Mennyi időnk van? - mormolta Laszlo.

- Legalább öt perccel meg kell előznünk azt, hogy összetalálkozzanak - vágta rá Lynn -, de fogalmam sincs, mikor lesz az.

Breckenridge bólintott.

- Örülök, hogy mellénk állt, uram. Tudja, magammal kell vinnem önt Washingtonba, egy fontos megbeszélésre.

Lynn föl vonta a szemöldökét. - Jól van.

Elgondolkodott: vajon ha továbbra sem hagyja magát meggyőzni, leváltották volna, és most más utazna Washingtonba mint a Robotikai Hivatal főnöke? Hirtelen fölébredt benne a vágy: bárcsak így történt volna!

Ott volt az elnök tanácsadója, a Tudományos Ügyek Minisztere, a Nemzetbiztonság főnöke, maga Lynn és Breckenridge. Öten ülték körül az asztalt a Washingtonhoz közeli föld alatti erődítmény közepén.

Jeffreys elnöki tanácsadó nagyon hatásos megjelenésű férfi volt, ősz hajával és apró tokájával a maga módján még egészen jóképű is; szolid, elgondolkodó és politikai értelemben annyira tartózkodó, amennyire csak egy elnöki tanácsadó az lehet.

Határozott hangon beszélt:

- Ahogy én látom, három kérdéssel állunk szemben. Először is, mikor gyűlnek össze a humanoidok? Másodsor, hol fognak összegyűlni? Harmadsor, hogyan akadályozhatjuk meg őket ebben?

Amberley, a Tudományos Ügyek Minisztere összerándulva bólintott. Kinevezése előtt az Északnyugati

Gépgyár igazgatói posztját töltötte be. Sovány, baltával faragott arcú, feltűnően ideges ember volt. Mutatóujja lassú köröket írt le az asztalon.

- Ami azt illeti, *mikor* gyűlnek össze - mondta -, gondolom egy darabig még nem fognak.

- Miből gondolja ezt? - kérdezte Lynn élesen.

- Legalább egy hónapja itt vannak az Államokban, ezt mondják a nemzetbiztonságiak.

Lynn automatikusan Breckenridge-re nézett, és Macalaster, a Nemzetbiztonság főnöke elkapta pillantását.

- Az információ megbízható - mondta. - Ne tévessze meg önt Breckenridge fiatalos megjelenése, dr. Lynn. Valójában ez számunkra az egyik leghasznosabb tulajdonsága. Mellesleg harmincnégy éves, és már tíz esztendeje dolgozik az ügyosztályon. Csaknem egy évet töltött Moszkvában, és nélküle mit sem tudnánk a ránk leselkedő rettenetes veszedelemről. A dolgok jelenlegi állása szerint a legtöbb részlet a kezünkben van.

- Épp a legfontosabbak híján - tette hozzá Lynn. Macalaster a nemzetbiztonságiaktól jeges mosolyt villantott rá. Súlyos állat és közel ülő szemeit jól ismerte a nagyközönség, de szinte semmi egyebet.

- Emberek vagyunk, dr. Lynn - mondta. - Breckenridge ügynök így is nagyszolgálatot tett.

Jeffreys, az elnök tanácsadója közbevágott:

- Mondjuk úgy, van bizonyos időnk. Ha szükségesnek tartanak azonnal akcióba lépni, már megtették volna. Úgy tűnik, valamiféle alkalomra várnak. Ha megtalálnánk a helyet, valószínűleg ez a kérdés is magától megválaszolódna.

- Ha TÁ-val akarnak elpusztítani valamit, ekkor a lehető legnagyobb kárt okozzák, vagyis egy nagyvárosban kell keresnünk őket. Más nemigen ér meg egy ilyen bombát. Szerintem négy eshetőség van: Washington mint igazgatási központ, New York mint üzleti központ, valamint Detroit és Pittsburgh mint legfőbb ipari központjaink.

- Én New Yorkra szavazok - mondta Macalaster. - Az igazgatást és az ipart már annyira decentralizálták, hogy egy város elpusztítása nem akadályozná meg az azonnali visszacsapást.

- Akkor miért New York? - kérdezte Amberley, talán kissé élesebben, mint akarta. - Az üzleti világot is decentralizálták. - Itt a morálról van szó. Talán az ellenállási ösztönünket akarják semlegesíteni, hogy az első csapás borzalmai láttán azonnal megadjuk magunkat. Emberéletben a legnagyobb pusztítást pedig New York központi negyedeiben vihetnék véghez. .

- Elég hidegvérű elgondolás - morogta Lynn.

- Tudom - felelte Macalaster -, de Ők képesek rá, ha úgy vélik, ez elősegíti végső győzelmüket. Mi talán nem?... Jeffreys hátrasímitotta fehér haját.

- Ne gondoljunk mindjárt a legrosszabbra. Tegyük fel, hogy New Yorkot valamikor a télen pusztítják el, mondjuk közvetlenül egy hóvihár után, amikor a leggyengébb a kommunikáció, és a peremkerületekben megsúlyosodnak az ellátási gondok. Nos, addig is, hogy állítjuk meg őket?

Amberley csak ennyit tudott mondani:

- Tíz embert megtalálni kétszázhuszmillió közt, olyan feladat, mintha egy roppant kis tüt keresnénk egy hatalmas szénakazalban.

Jeffreys a fejét rázta.

- Rosszul mondja. Tíz emberszabású robotot kell megtalálnunk kétszázhuszmillió ember között.

- Semmi különbség - ellenkezett Amberley. - Nem tudjuk, különböznek-e külsőre valamiben is az emberektől. Valószínűleg nem. - Lynnre pillantott. A többiek is.

- Mi Cheyenne-ben még nem tudtunk olyat előállítani, amit fényes nappal összetévesztenének egy emberrel - mondta az súlyosan.

- De Ők tudnak- vágta rá a Nemzetbiztonság főnöke -, és nemcsak testi tulajdonságokban. Ez egészen biztos. Elérték a technikai fejlődésnek azt a pontját, hogy legombolyíthatják az agy mikroelektronikai pályáit, és átmásolhatják egy robot pozitronmemóriájába.

Lynn eltátotta a száját.

- Azt akarja mondani, hogy Ők tökéletes másolatot képesek készíteni az emberről, a személyiséget és az emlékezetet is beleértve?

- Igen.

- Akár egy bizonyos emberről is? - Úgy van.

- Ezt is Breckenridge ügynök információira alapozza? - Igen. A bizonyítékok vitathatatlanok.

Lynn egy percre elgondolkozva leszegte a fejét, aztán így szólt:

- Akkor az Egyesült Államok tíz polgára nem ember, hanem robot. De az eredetiket valahogy meg kellett kaparintaniuk. Nem lehettek távol-keletiek, azokat túl könnyű lenne megtalálni. Tehát kelet-európaiak. És hogyan kerüljenek ebbe az országba? Az összes határ állandó radarmegfigyelés alatt áll, hogyan juttathatnának át bárkit is a tudtunk nélkül, legyen az ember vagy robot?

- Meg lehet csinálni - szólalt meg Macalaster. - Hivatalosan is átlépheték a határt mint üzletemberek, pilóták vagy turisták. Persze mindenkit alaposan ellenőriznek mindkét oldalon. Tízüket mégis elrabolhatták, és testüket mintául véve legyártották az emberszabású robotokat, amiket aztán helyettük visszaküldtek. Mivel mi erre nem számítottunk, föl se figyelhettünk. És ha az illetők amerikaiak voltak, minden nehézség nélkül bejuthattak az

országba. Hát ilyen egyszerű az egész.

- És a családjuk vagy a barátaik sem jönnének rá a cserére?

- Csak így logikus. Higgye el, vártuk a jelentéseket váratlan amnéziás esetekről, különös személyiségváltozásokról. Ezeket ellenőriztünk.

Amberley az ujjai hegyét bámulta elmélyülten.

- Szerintem a megszokott módszerek itt nem vezetnek eredményre. Az ellentámadást a Robotikai Hivataltól kell elindítani, és ebben maximálisan számítok az intézmény vezetőjére.

Éles, noszogató pillantást lövellt Lynn felé.

A férfit előtötte a keserűség. Úgy érezte, az egész tanácskozás erre ment ki. Semmi olyan nem hangzott el, amit korábban már ne hallott volna. Ebben biztos volt. A problémára nem találhattak megoldást, még csak egy kósza ötlet sem merült fel. Az egészet csupán azért játszották el, hogy megírassák a jelentésüket, és vereségtől való félelmükben a felelősséget valaki más vállára tehessék.

Mégis volt benne igazság. Mi a robotika terén maradtunk le. És Lynn nem csupán önmagát képviselte, hanem a Robotikai Hivatalt, tehát a felelősséget rá kellett hárítani.

- Megteszem, amit lehet - mondta.

Álmatlanul töltötte az éjszakát, úgyhogy másnap testben és lélekben egyaránt nyúzottan jelent meg egy Jeffreysszel tartandó újabb megbeszélésen. Breckenridge is ott volt, és bár Lynn szívesebben beszélgetett volna el négy szemközt az elnöki tanácsadóval, érezte a helyzet jogosságát. Breckenridge nyilván nagy hatást gyakorolt a kormányra, sikeres felderítőmunkája eredményeként. Úgyhogy miért is ne?

- Uram - szolt Lynn -, azt a lehetőséget is figyelembe kell venni, hogy ez a beszívárgás nem következett be.

- Hogy gondolja?

- Biztos vagyok benne, akármilyen türelmetlen is olykor a közvélemény, és bármennyire szeretnek is a törvényhozók beszélni, a kormánynak tudnia kell, hogy a nagyhatalmak közti egyensúly hasznos az egész világnak. Ezt Nekik is tudniuk kell. Tíz emberszabású robot egy TÁ-bombával szárnalmas ürügy a béke aláaknázására.

- Tizenötmillió emberi lény elpusztítását aligha nevezhetjük szárnalmas ürügynek.

- A világ egyensúlyát tekintve az. Egyáltalán nem venné el a visszavágási kedvünket, nem ütne gyógyíthatatlan sebet rajtunk. Csupán kiobbantana azt a bolygó méretű, öldöklő háborút, amit immár olyan régen sikerült elkerülnünk. Egyetlen dolgot érnének csak el vele: mindenki hadba állna egyetlen várost kivéve. Ez így nem elég.

- Hová akar kilyukadni? - kérdezte ridegen Jeffreys. Hogy Nekik nincs itt tíz emberszabású robotjuk az országban? Hogy egy TÁ-bombájuk nem a gyülekezőre vár?

- Jól van, tegyük fel, hogy itt vannak, de a cél talán valami jelentősebb, mintsem egy téli bombamerénylet.

- Mire gondol?

- A robotok összetalálkozásakor bekövetkező fizikai pusztulás talán nem a legrosszabb ami velünk történhet. Mi a helyzet a pusztító ittlétükből eredő morális és intellektuális megsemmisüléssel? Minden tisztelem Breckenridge ügynöké, de mi van, ha Ők egyenesen azt *akarták*, ébredjünk rá, az emberszabású robotok köztünk vannak? Mi van, ha a humanoidok nem is találkoznak, csupán azt biztosítják, hogy állandó aggodalomban éljünk?

- De miért?

- Árulja el nekem, milyen lépéseket tettek meg eddig a robotok kiszűrésére? Gondolom, a Nemzetbiztonság most nézi, át minden olyan ember aktáját, aki valaha is átlépte a határt, vagy legalábbis annyira közel jutott hozzá, ami lehetővé tesz egy emberrablást. Tudom, mivel Macalaster említette tegnap, hogy gyanús pszichiátriai esetek után nyomoznak. És még?

- A nagyvárosok kulcsfontosságú helyein apró röntgenberendezéseket szereltünk föl - mondta Jeffreys. - A stadionokban például...

- Ahova tíz humanoid könnyedén bejuthat egy futball vagy egy légipólómeccs százezernyi nézője között.

- Pontosan.

- És a koncerttermek meg a templomok?

- Valahol el kell kezdenünk. Mindent egyszerre nem figyelhetünk.

- Különösen, ha el akarjuk kerülni a pánikot - tette hozzá Lynn. - Így van? Nem lenne jó, ha a nagyközönség rájönne, hogy a legváratlanabb pillanatban valamelyik városunk összes lakójával együtt megszűnhet létezni.

- Ez, gondolom nyilvánvaló. Mire akar kilyukadni?

- Arra - folytatta erőlesen Lynn -, hogy anyagi és egyéb erőforrásaink egyre nagyobb részét fordítjuk majd annak a problémának a megoldására, amit Amberley úgynevezett: egy roppant kis tüt kell megkeresni egy hatalmas szénakazalban. Árnyékokat keresünk majd, miközben Ők nyugodtan finanszírozzák a kutatásaikat, míg aztán többé már nem érhetünk a nyomukba, és akkor mindenféle ellenállás nélkül fölmorzsolnak bennünket. Képzeld el, ha kiszívárognak a hírek, és mind több ember keveredik bele az ügybe. A pánik sokkal többet árthat

nekünk, mint egy TÁ-bomba.

- Az isten szerelmére, ember, akkor mit ajánl, mihez kezdhetünk? - vágott közbe az elnöki tanácsadó ingerülten.

- Semmit - felelte Lynn. - Vegyük úgy, hogy blöffölnek. Élünk továbbra is úgy, ahogy eddig, és reménykedjünk benne, nem merik fölborítani az egyensúlyt egyetlen bombányi előny miatt.

- Ez lehetetlen! - kiáltotta Jeffreys. - Teljességgel lehetetlen. Mindannyiunk sorsa a kezemben van, úgyhogy egyetlen dolgot biztosan nem tehetek: semmit. Talán egyetértek önnel, a stadionokban elhelyezett röntgenberendezések valóban nem lehetnek igazán hatásosak, de muszáj minden esélyt megragadni, nehogy aztán később az emberek arra a keserű végkövetkeztetésre jussanak, miszerint a mi tehetetlenségünk játszotta át az országot az ellenség kezére. Ellenakciót kell indítanunk.

- És hogy gondolja?

Jeffreys, az elnöki tanácsadó Breckenridge-re nézett. A nemzetbiztonságiak mindeddig hallgató fiatal tisztje így szólt:

- Nincs értelme arról beszélni, fölborulhat-e az egyensúly, amikor már föl is borult. Nem számít, hogy az emberszabású robotok fölrobbannak-e. Talán csak csalik, amik elvonják figyelmünket a fontosabb dolgokról. A tény azonban akkor is tény marad: negyedszázaddal lemaradtunk robotikában, és ez végzetesnek bizonyulhat. Milyen más újdonságokkal lephetnek meg minket ha kitör a háború? Csak egyetlenegy módon tudhatjuk meg, ha *azonnal* minden erőnket átcsoportosítjuk erre a területre. A legfontosabb feladat megtalálni az emberszabású robotokat. Nevezhetjük ezt egyszerű robotikai gyakorlatnak, de ha akarják, nevezhetjük hőstettnek is; amivel tizenötmillió férfi, nő és gyerek menthető meg.

Lynn csak a fejét rázta.

- Azt *nem szabad*. Csak az Ő malmukra hajtana a vizet. Be akarnak csalni minket egy zsákutcába, miközben Ők szabadon fejlődhetnek minden területen.

- Gondolja maga - szólt Jeffreys türelmetlenül. - Breckenridge már előterjesztette javaslatát, és a kormány elfogadta. Az első lépésünk egy általános tudományos konferencia lesz.

- Általános?

- A természettudományok minden ágazatának valamennyi fontosabb tudósát összeírtuk és meghívtuk őket Cheyennebe. A napirenden azonban csak egyetlen kérdés szerepel majd: Hogyan juthatunk előrébb a robotika terén? Az alcím pedig ez lesz: Hogyan fejlesszünk ki olyan vevőkészüléket, amely fölfogja az agyszövetben keletkező elektromágneses mezőket, és eléggé érzékeny ahhoz, hogy különbséget tudjon tenni egy protoplazmikus emberi agy és egy robot pozitronagya között?

- Azt reméltük, ön elvállalja a konferencia házigazdájának szerepét - tette hozzá Jeffreys.

- Én erről semmit sem tudtam.

- Túl rövid volt az idő, uram. Beleegyeznek tehát?

Lynn futólag elmosolyodott. Már megint a felelősséggel dobálóznak. Semmi kétség, újfent az ő nyakába akarják varrni. Az az érzés szállta meg, hogy valójában Breckenridge vezényel mindent. De mi más tehetne?

- Beleegyezem - mondta.

Breckenridge és Lynn együtt tértek vissza Cheyenne-be. Aznap este Laszlo komor bizalmatlansággal vette tudomásul az elkövetkezendőket.

- Míg nem volt itt; főnök - mondta aztán -, elkezdtem öt kísérleti emberszabású modell tesztelését. Napi tizenkét órát dolgozunk valamennyien, három egymásba érő műszakban. Ha most egy konferenciát is meg kell szerveznünk, belefutadunk a tömegbe és az adminisztrációba. Leáll a munka.

- De csupán időszakosan - csillapította Breckenridge. - És ami elvész a réven, az bejön a vámon.

Laszlo mogorván nézett rá.

- Egy rakás asztrofizikus meg geokémikus nem sokat segíthet a robotikában.

- Más szakterületek specialistáinak meglátásai hasznukra lehetnek.

- Biztos benne? Honnan tudhatjuk, hogy egyáltalán sikerülhet-e fölfogni az agyhullámokat, és ha igen, megkülönböztethető-e egy emberé a robotétól? Egyáltalán ki találta ki ezt a sületlenséget?

- Én - felelte Breckenridge.

- *Maga?* Hát ért a robotikához?

- Tanultam egy ideig - válaszolta nyugodtan a fiatal ügynök.

- Az nem ugyanaz.

- Hozzájutottam orosz nyelven az ottani kutatások anyagához. Szigorúan titkos tervekéhez, melyek jóval meghaladják a maguk eredményeit.

- Ezen nem vitatkozhatunk vele, Laszlo - csóválta a fejét Lynn.

- Annak az anyagnak az alapján - folytatta Breckenridge javasoltam a nyomozás ilyen irányba terelését. Meglehetősen biztosan állíthatom, hogy egy emberi agy tartalmát nem lehet tökéletesen átmásolni egy pozitronagyba. Teszem azt, a legbonyolultabb pozitronagy is, ami befér egy emberi koponyában több százszor

egyszerűbb, mint élő társa. Így persze nem is fogadhat be annyi mindent, és nekünk ebből kell valami módon előnyt kovácsolnunk.

Laszlo elismerően nézte a fiatalembert, és Lynn is komoran elmosolyodott. Maga Breckenridge, valamint az idegen tudósok megszálló hada továbbra sem tetszett nekik, de a probléma fölkelte az érdeklődésüket. Egyfajta kárpótlásként fogták föl tehát.

Váratlanul hasított belé a felismerés.

Lynn azon kapta magát, nincs semmi dolga, hiszen vezető pozíciója a tanácskozáson immár teljes mértékben névlegessé vált. Az irodájában üldögélt egymagában, és talán ez segítette hozzá a megoldáshoz. Volt ideje gondolkodni, fölidézni lelki szemei előtt a fél világból Cheyenne-be érkező tudósok arcát.

Az előkészületeket Breckenridge intézte rideg hatékonysággal. Hangja magabiztosan csengett, amikor kijelentette: - Csak gyűljünk össze, majd mi megmutatjuk Nekik. Csak gyűljünk össze...

Olyan észrevétlenül világosodott meg Lynn előtt minden, hogy aki nézi, láthatta volna, amint lassan kettőt pislog - de mást nemigen.

Tette amit tennie kellett, de higgadt távolságtartással, pedig minden oka meg lett volna, hogy haját tépve rohagálni. kezdjen.

Fölkereste Breckenridge-et annak rögtönzött lakosztályában. A férfi egyedül volt, Lynn láttán homloka ráncokba futott.

- Valami baj van, uram?

- Azt hiszem, minden rendben - felelte Lynn megviselten. - Elrendeltem a hadiállapotot.

- Micsoda?!

- Mint a Hivatal főnöke megtehetem, ha megítélésem szerint a helyzet úgy kívánja. A saját részlegem fölött én uralkodom. Fölvéshet egy piros pontot a decentralizációnak.

- Azonnal vonja vissza a parancsát! - Breckenridge egyet előrelépett. - Ha Washington tudomást szerez erről, magának vége.

- Nekem mindenképp végem. Azt hiszi, nem jöttem rá, hogy úgy állítanak be engem, mint Amerika leghétpróbásabb gazemberét? "Aki hagyta, hogy Ők győzzenek." Nekem nincs veszítenivalóm... legfeljebb nyerhetek.

Eszelősen fölnevetett.

- Micsoda jó célpont lenne a Robotikai Hivatal központja, nem, Breckenridge? Persze, így csupán néhány ezer embert ölne meg az a TÁ-bomba, ami máshol nyolcszáz négyzetkilométernyi lakott területet tehetne a földdel egyenlővé egyetlen mikroszekundum alatt. De abból a néhány ezerből ötszáz hazánk legkiválóbb tudósai közül kerül ki. Nagyon kényes helyzetbe kerülénk, ha e rendkívüli elmék nélkül kellene háborúba kezdenünk. Azt hiszem, inkább meg is adnánk magunkat.

- De hát ez lehetetlen. Lynn, hall engem? Ért engem? Hogyan juthatnának át a robotok a biztonsági vizsgálatainkon? Hogyan találkoznának össze?

- Hiszen már jönnek is! És épp mi segítünk nekik. Mi adtunk rá utasítást. A mi tudósaink átjárnak a másik oldalra, Breckenridge. Rendszeresen meglátogatják Őket. Nagyon találóan rátapintott, milyen furcsa, hogy a robotikában ez nem divat. Nos, a tudósaink közül tíz még mindig náluk van, és helyettük tíz emberszabású robot érkezik Cheyenne-be.

- Ez nevetséges.

- Szerintem nem annyira, Breckenridge. De az egész nem működött volna, ha mi nem tudjuk meg, hogy robotok szivárogtak be Amerikába, és nem hívjuk össze ezt a konferenciát. Micsoda véletlen: maga hozott hírt először a humanoidokról, és maga javasolta a konferenciát is a napirendjével együtt, *sőt*, maga szervezi az egészet, és pontosan tudja azt is, ki szerepel a meghívottak listáján. Megbizonyosodott róla, hogy ott van-e az a tíz?

- Dr. Lynn! - kiáltotta dühtől elfúló hangon Breckenridge. Fölkészült, hogy előrevetődjön.

- Ne mozduljon! - csattant rá Lynn. - Sugárvető van nálam. Most szépen megvárjuk, hogy a tudósok egyenként befussanak. Akkor a röntgenberendezéssel átvizsgáljuk őket. Megmérjük a radioaktivitásukat. Ellenőrzés nélkül egyikük sem találkozhat senkivel. Ha mind az ötszáz tisztának bizonyul, átadom a sugárvetőmet, és jöjjön aminek jönnie kell. Csakhogy attól tartok, megfognak találni a tíz emberszabású robotot. Üljön le, Breckenridge.

Mindketten letelepedtek.

- Várunk - mondta Lynn. - Ha elfáradok Laszlo levált. Várunk.

Manuelo Jiminez professzor a Buenos Aires-i felsőfokú oktatási intézmények igazgatója a sztratoszférarepülő fedélzetén robbant föl, öt kilométernyire az Amazonas völgye fölött. Egyszerű kémiai reakció volt, de azért a gépet teljesen szétvetette.

Dr. Herman Liebowitz a MIT-ről egy mágnesvasúton robbant föl, húsz embert ölte meg és még több százat megsebesítve.

Hasonlóképp végezte úton Cheyenne felé dr. Auguste Marin, a montreali L' Institut Nucléonique-ról, és még hét másik tudóstársa.

Laszlo sápadtan, hebegve rontott be az első hírekkel. Lynn még csak két órája ült ott, Breckenridge-dzsel szemben, kezében a sugárvetővel.

- Először azt hittem, megőrült, főnök - kezdte Laszlo -, de igaza volt. *Tényleg* robotok voltak. Annak *kellett* lenniük. - Gyűlölettől lángoló szemmel nézett Breckenridge-re. - De valaki figyelmeztette őket. *Maga* figyelmeztette őket, és most nem maradt egy sem épségben. Egyet sem vizsgálhatunk meg.

- Úristen! - kiáltott föl Lynn, eszelős gyorsasággal előrenyújtotta sugárvetőjét, és lőtt. A nemzetbiztonsági tisztnek eltűnt a nyaka. A test előrebukott; a fej nagyot koppanva ért földet, és kacskaringózva gurulni kezdett.

- Nem fogtam föl - nyögte Lynn. - Azt hittem egyszerű áru, semmi több.

Laszlo mozdulatlanul állt, szája tátva, de egy szót sem bírt kinyögni.

- Hát persze hogy figyelmeztette őket - folytatta Lynn rikácsolva. - De hogyan tehette volna végig ebben a székben ülve, hacsak nincs beleépítve egy rádióadó? Hát nem érti? Breckenridge is járt Moszkvában. Az igazi Breckenridge még mindig ott van. Ó, uramisten, hát *tizenegy* volt belőlük!

Laszlo végre rekedten fölmordult: - De ő miért nem robbant föl?

- Gondolom, azt várta, vajon a többiek megkapták-e a parancsát, és rendben megsemmisültek-e. Uramatyám, uramatyám, amikor maga berontott a hírrel, és ráébredtem az igazságra, azonnal lőnöm kellett. Csak az isten tudja, hány másodperccel voltam gyorsabb nála.

- Legalább maradt egy amit tanulmányozhatunk - mondta Laszlo még mindig remegve. Lehajolt, és ujját belemártotta a lefejezett test nyakából csordogáló ragacsos folyadékba.

Nem vér volt, hanem a legfinomabb gépolaj.